Götene kommun

Ob # 1

Områdesbestämmelser för

Holmestads kyrkby

I Götene kommun, Västra Götalands län

Antagande 2010-xx-xx

Laga Kraft 2010-xx-xx

B E S K R I V N I N G



Handlingar

Handlingarna utgörs av denna beskrivning, en karta med områdets gränser samt en fastighetsförteckning.

Bestämmelsernas syfte

Bestämmelserna skall motverka och förhindra förändringar som kan vara negativ för den kulturhistoriskt värdefulla miljön runt Holmestad kyrka.

Förutsättningar

Holmestads kyrkby är belägen ca fyra km öster om Götene tätort. Socknen är i västra delen till största delen uppodlad, medan östra delen är skogklädd med insprängd odlingsmark.

Översiktsplanen

I gällande översiktsplan redovisas delar av Holmestads kyrkby som kulturhistoriskt intressant , som samlad bebyggelse samt som en by som kan utvecklas och kompletteras.

Holmestads kyrkby

Kyrkbyn är kulturhistoriskt intressant med kyrkan placerad på rullstensåsens höjdpunkt. I den långsträckta byn ingår gårdar, kyrkan, intilliggande skolor, Enebackens tingsställe och järnåldersgravfält mm villka tillsammans utgör en samlad kyrkomiljö med lång kontinuitet. Ett närbeläget järnåldersgravfält visar på kyrkbyns långa kontinuitet. Utmed Svartån har tidigare funnits kvarnar och sågar.

Holmestads folkskola

Holmestads folkskola uppfördes 1896. Den exteriört ovanligt välbevarade träbyggnaden i två våningar är klädd med gulmålad träpanel och försedd med rika, tidstypiska snickerier.
Folkskolan ligger väl synlig invid landsvägen och har ett mycket känsligt läge då den gränsar till kyrkotomten. Såväl byggnadens välbevarade exteriör som hela by/kyrkomiljön runt kyrkan bidrar till folkskolans höga kulturhistoriska värden.

Holmestad kyrka från öster



Holmestads kyrka

Den åttkantiga centralkyrkan från 1875 har ett högt och framträdande läge på en ny kyrkplats på en glest trädbevuxen rullstensås norr om landsvägen. Den välbevarade exteriören utgör en representant för en föga förändrad kyrka från 1800-talets andra hälft.

Kyrkan är uppförd i en blandstil, där nyromaniken dominerar, slätputsad fasad, sidoställt torn, ursprungliga portar och över kyrkorummet en lanternin med fönsterband. Viss rekvisita har tagits tillvara från den rivna medeltidskyrkan.

Kyrkogården är belägen på gamla kyrkplatsen, ca 300 meter söder om kyrkan. Av Holmestads gamla kyrka syns inga lämningar.





Enebackens tingsställe

Norr om kyrkan ligger Kinne härads före detta tingsställe, Enebacken. Till tingsstället hör fyra byggnader, placerade i fyrkant. Tinghuset stammar från 1700-talet och är vitputsat med valmat tegeltäckt sadeltak. Söder om tingshuset ligger ett vitputsat tvåvåningshus från 1700-talet. Byggnaden fick sitt nuvarande utseende på 1920-talet. Norr om tingshuset ligger det före detta gästgiveriet. Byggnaden är klädd med gul träpanel och har tegeltäckt sadeltak. Mangårdsbyggnaden väster om tingshuset, troligen 1700-tal, skall vara flyttat från Gamlegården i Tun.



Holmestad kyrka västerifrån



Skäl för områdesbestämmelser

Götene kommun har för avsikt att sälja Holmestad skola, fastigheten Enebacken 10:1. Kommunen har fört samtal om försäljning till Svenska kyrkan som valt att avstå från köp.
Därmed kommer Holmestad Skola att lämnas ut till försäljning med trolig ny användning som bostadshus. Inför försäljningen har kommunen beslutat att upprätta områdesbestämmelser med syfte att bevara och säkerställa den kulturhistoriskt intressanta miljö som Holmestad kyrkby utgör samt att för framtiden motverka eller hindra negativa förändringar av byggnaderna och/eller helhetsmiljön.

Vad är områdesbestämmelser

Områdesbestämmelser är regler för hur mark och byggnader får användas. Det är en enklare form av markanvändningsregler än en detaljplan och inte lika heltäckande. Områdesbestämmelser regleras i Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap 16-17§.

Bestämmelsernas innebörd

Utökad lovplikt

Bestämmelserna innebär att lovplikten utökas med syfte att bibehålla bebyggelsens ursprungliga utformning och karaktär.Vidare krävs marklov för att vidta schaktnings- och/eller utfyllnadsåtgärder som innebär att markens nivå avsevärt ändras.

Varsamhetsbestämmelse

Varsamhetsbestämmelsen understryker att PBL 3:12 och 3:17 gäller, dvs att fastigheten ingår i ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt ur historisk, kulturhistorisk och miljömässig synpunkt. Det innebär att fastighetsägaren vid alla förändringar skall ta extra stor hänsyn.

Fornlämningar

Fornfynd och fast fornlämningar kan påträffas vid markarbeten inom området. För fornfynd gäller vad som stadgas i Kulturminneslagen 2 kap 3-5§. Om fornlämning påträffas vid grävning eller annat arbete ska arbetet omedelbart avbrytas och anmälan ske till länsstyrelsen ((Kulturminneslagen 2:10).

Fastighetsbildning

Vid försäljning av fastigheten Enebacken 10:1 kommer fastighetsgränsen troligen att ändras så att den odlade västra delen delar av fastigheten tillföras angränsande fastighet.

Några andra fastighetsregleringar föranleder inte dessa områdesbestämmelser.





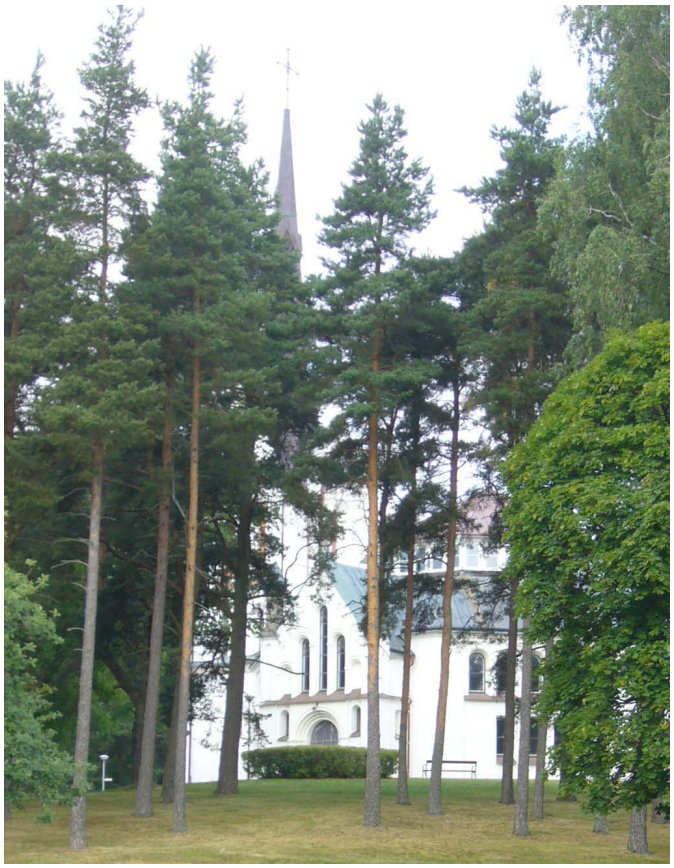

Miljökonsekvenser

Områdesbestämmelserna bedöms inte få några negativa miljökonsekvenser. Tvärtom är syftet att förebygga och förhindra sådana effekter.

Allmänt

Faktauppgifter:

Riksantikvarieämbetets bebyggleseregister genom Inga-Kajsa Christensson, Svenska kyrkan.

Områdesbestämmelserna har upprättats av Miljö- och bygglovnämnden i Götene kommun.
Götene i juli 2010 / Per Seiving, stadsarkitekt


GRÄNS FÖR
OMRÅDESBESTÄMMELSER
Enebackens
tingsställe
krivaregården
Holmestad
Holmestad kyrka
Holmestads
Folkskola
Stommen
Begravnings-
plats
By-
backa
Erik-
rsgården
Brogården
Fridhem
sgården